II

(Akty přijaté na základě Smlouvy o ES a Smlouvy o Euratomu, jejichž uveřejnění není povinné)

ROZHODNUTÍ

KOMISE

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 21. února 2007

o státní podpoře C 36/2004 (ex N 220/2004) – Portugalsko – Podpora přímé zahraniční investice ve prospěch společnosti CORDEX, Companhia Industrial Têxtil S.A.

(oznámeno pod číslem K(2007) 474)

(Pouze portugalské znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

(2007/414/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 88 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

po vyzvání zúčastněných stran k předložení připomínek, v souladu s těmito ustanoveními [1] a s ohledem na tyto připomínky,

vzhledem k těmto důvodům:

I. **POSTUP**

(1) Dopisem ze dne 5. května 2004 (zaevidovaným dne 19. května 2004) oznámilo Portugalsko Komisi svůj záměr poskytnout podporu společnosti CORDEX, Companhia Industrial Têxtil S.A. (dále jen „CORDEX“) s cílem napomoci financování investice této společnosti v Brazílii. Na žádost Komise poskytlo Portugalsko doplňující informace v dopisech ze dne 31. srpna 2004 (zaevidovaným dne 6. září 2004) a ze dne 13. září 2004 (zaevidovaným dne 16. září 2004).

(2) Dopisem ze dne 19. listopadu 2004 informovala Komise Portugalsko o svém rozhodnutí zahájit řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES ohledně dotčené podpory.

(3) V dopise ze dne 7. ledna 2005 (zaevidovaným dne 11. ledna 2005) předložily portugalské orgány své připomínky v souvislosti s výše uvedeným řízením.

(4) Rozhodnutí Komise zahájit řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* [2]. Komise vyzvala zúčastněné strany k předložení připomínek.

(5) Komise obdržela připomínky zúčastněných stran, které poté předala portugalským orgánům k vyjádření; jejich vyjádření obdržela v dopise ze dne 20. května 2005 (zaevidovaným dne 25. května 2005).

(6) Komise si vyžádala doplňující informace dopisem ze dne 26. září 2005, na nějž Portugalsko odpovědělo dopisem ze dne 9. listopadu 2005 (zaevidovaným dne 10. listopadu 2005). Poslední doplňující informace předaly portugalské orgány dopisem ze dne 22. prosince 2005 (zaevidovaným dne 23. prosince 2005).

[1] Úř. věst. C 35, 10.2.2005, s. 2.

[2] Viz pozn. pod čarou č. 1.

II. PODROBNÝ POPIS PODPORY

Příjemce podpory

(7) Společnost CORDEX vyrábí provaznické zboží a sídlí v Ovaru, v oblasti, na niž se vztahuje čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy o ES. Společnost byla založena v roce 1969, specializovala se na výrobu lan ze syntetických vláken (z polypropylénu a polyethylenu), zemědělského motouzu („*binder*“ a „*baler twine*“) a dalších výrobků ze sisalu. V době, kdy došlo k oznámení podpory, měla společnost CORDEX 259 zaměstnanců. Obrat společnosti v daném roce (2004) dosáhl přibližně 25 milionů EUR. CORDEX má podíl v dalších dvou společnostech ve stejném regionu: ve společnosti FLEX 2000, založené v roce 2001, a ve společnosti CORDENET, založené v roce 2003. Dohromady všechny tři podniky zaměstnávají asi 415 lidí ([3]).

Projekt

(8) Projekt spočívá v založení nové firmy v Brazílii – *Cordebras Lda.* – na výhradní výrobu motouzu do baliček píce, tedy produktu využívaného převážně v zemědělství. CORDEX se domnívá, že díky této investici zvýší svou produkci výrobků ze sisalu a využije výhody nižších nákladů a dostupnosti surovin a pracovní síly v Brazílii. Brazílie je považována za největšího světového producenta této suroviny (sisalového vlákna) a náklady na pracovní sílu v této zemi jsou oproti nákladům v Portugalsku asi třetinové.

(9) Tímto projektem také CORDEX usiluje o získání nových trhů, především v USA, Kanadě a zemích Mercosuru. Kromě toho se bude určité množství sisalu vyrobeného v Brazílii dovážet do Portugalska, ať už jako konečný výrobek, nebo jako polotovar ([4]). V případě, že bude dovezen jako polotovar, bude výrobek, než se dostane na trh, zpracován speciální metodou na bázi oleje a bude též převinut a zabalen.

(10) Způsobilé náklady investice dosahují 2 678 630 EUR, které se rovnají základnímu kapitálu nové společnosti *Cordebras Lda.* Projekt byl dokončen v roce 2002 a v současné době je schopný provozu.

Podpora

(11) CORDEX zažádal u portugalských orgánů o podporu v rámci režimu, který má za cíl napomáhat internacionalizaci portugalských podniků ([5]). Podle tohoto režimu musí být podpory udělené velkým podnikům oznámeny Komisi. Ačkoliv CORDEX požádal o podporu v roce 2000, ještě před zahájením realizace projektu, Portugalsko z důvodu interního zpoždění informovalo Komisi o podpoře až v lednu 2004.

(12) Oznámené opatření spočívá v daňové pobídce ve výši 401 795 EUR, rovnajících se 15 % způsobilých nákladů investice.

III. DŮVODY PRO ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ

(13) Komise ve svém rozhodnutí o zahájení řízení prohlásila, že bude toto opatření posuzovat s ohledem na čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES s cílem stanovit, zda je podpora určena k usnadnění rozvoje určité hospodářské činnosti, aniž by změnila podmínky obchodu v míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.

(14) Komise také vzala v úvahu následující kritéria, uplatněná již v dřívějších případech státní podpory pro velké podniky určené k financování projektů přímé zahraniční investice ([6]): zda podpora obsahuje skryté prvky podpory vývozu; její případný dopad na zaměstnanost, a to jak v zemi původu, tak v cílové zemi; rizika delokalizace; dopad opatření na region, v němž sídlí příjemce podpory; nezbytnost podpory, a zejména předpokládaná intenzita podpory se zřetelem k mezinárodní konkurenceschopnosti daného průmyslového odvětví Společenství a/nebo s ohledem na rizika spojená s investičními projekty v určitých třetích zemích.

(15) Komise došla v této souvislosti k závěru, že podpora byla poskytnuta počáteční výrobní investici a že neobsahovala skryté prvky podpory vývozu. Také nevedla k delokalizaci pracovních míst z Portugalska do Brazílie, vzhledem k tomu, že společnost CORDEX měla v úmyslu udržet v Portugalsku stávající počet pracovních míst. Riziko delokalizace snížila také skutečnost, že nová továrna v Brazílii je vybavena novým výrobním zařízením a že byly najaty místní pracovní síly.

(16) Komise vzala na vědomí argument portugalských orgánů, že tento projekt byl první zkušeností společnosti CORDEX s internacionalizací, že společnost CORDEX neznala brazilský trh a že investice na neznámých trzích mohou přinést vysoká rizika. Z toho lze vyvodit, že neúspěch by měl na podnik zásadní finanční dopad, vzhledem k tomu, že výše investice představovala asi 12 % obratu podniku. Kromě toho společnost podala žádost o podporu ještě před zahájením realizace projektu, z čehož se dalo usuzovat, že opatření splňuje „pobídková kritéria“, která jsou většinou vyžadována v pokynech k vnitrostátní regionální podpoře ([7]).

([3]) Údaje se vztahují k roku 2005.

([4]) Portugalsko podalo vysvětlení, že zemědělský motouz „*baler twine*“ vyrobený v Brazílii lze využít jako konečný výrobek nebo jako polotovar k použití při výrobě dalších výrobků jako koberečků, dekorativních předmětů nebo v odvětví tradičních obalů.

([5]) N 96/99, Úř. věst. C 375, 24.12.1999, s. 4.

([6]) Viz podpora C 77/97 (*LiftGmbH – Doppelmayr*, Rakousko), Úř. věst. L 142, 5.6.1999, s. 32 a podpora C 47/02 (Vila Galé-Cintra), Úř. věst. L 61, 27.2.2004, s. 76.

([7]) Viz bod 4.2 Pokynů Společenství k regionálním podporám platných v době, kdy bylo opatření oznámeno: „žádost o podporu (musí být) podána ještě před zahájením provádění projektů“, Úř. věst. C 74, 10.3.1998, s. 13.

(17) Komise nicméně vyjádřila pochybnosti ohledně dopadu podpory na globální konkurenceschopnost dotyčného průmyslového odvětví v EU. Komise upozornila na to, že část produktů vyrobených v Brazílii bude pravděpodobně soutěžit na trzích EU a že nemá k dispozici žádné informace o relativním významu příjemce či trhu, ani o dopadu opatření na region, ve kterém CORDEX sídlí. Proto se Komise nemohla v této fázi vyslovit v tom smyslu, že podpora byla v souladu s výjimkou stanovenou v čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy.

Připomínky třetích stran

(18) Francouzský podnik BIHR vypověděl, že investice společnosti CORDEX v Brazílii následovala po řadě dalších investic portugalských výrobců a že tyto podniky, spolu s dalšími brazilskými a americkými konkurenty ohrožují výrobu sisalu podniku BIHR v Evropě. Společnost BIHR se také obávala, že podpora by mohla pomoci posílit postavení firmy CORDEX v odvětví syntetických vláken.

(19) Podobné obavy vyjádřila také další francouzská společnost, Sainte Germaine, která je podle svých slov výrobcem syntetických produktů v Evropě a své aktivity v odvětví sisalu přenesla do Brazílie. Sainte Germaine uvedla, že portugalské podniky jsou investicemi v Brazílii zvýhodněny, vzhledem k tomu, že následně mohou své výrobky dovážet do Evropy s nižšími celními poplatky.

(20) Další podnik, který si přál zůstat v anonymitě, přednesl připomínky stejného rázu s tím, že podpora by společnosti CORDEX přinesla konkurenční výhodu v oblasti provaznictví.

Vyjádření Portugalska

(21) Portugalsko uvedlo, že investice v Brazílii je jedním z prvků strategie společnosti CORDEX, jak zachovat širokou škálu aktivit v Portugalsku při udržení současného počtu zaměstnanců. CORDEX bude nadále výrobky ze sisalu vyrábět v Portugalsku ze suroviny dovážené z Brazílie a zároveň bude dovážet produkty od společnosti *Cordebras Lda.*, a to jak konečné výrobky, tak i polotovary, které poté zpracuje a přetvoří na sisalové výrobky s vyšší přidanou hodnotou. Mezi tyto činnosti patří např. úprava obalu dováženého zemědělského motouzu („*baler twine*“) dle požadavků zákazníka (např. co se týče rozměru či štítků). Tímto způsobem také CORDEX přispívá k zaměstnanosti v odvětví obalového průmyslu v regionu, kde sídlí.

(22) Následně po investici v Brazílii založila společnost CORDEX dvě nové firmy v OVARU (FLEX a CORDENET, zabývající se výrobou pěny a sítí). To vedlo k přesunům zaměstnanců mezi těmito podniky a k lehkému navýšení celkového počtu pracovních míst těchto tří firem v Ovaru: ze 358 zaměstnanců v roce 2000 na 415 v roce 2005. Nedávno založená brazilská firma *Cordebras Lda.* pak zaměstnává přibližně 145 pracovníků.

(23) Podle portugalských orgánů je proto diverzifikační strategie společnosti CORDEX, včetně investice v Brazílii, přínosná pro udržení zaměstnanosti v regionu (Ovar), kde je míra nezaměstnanosti výrazně vyšší než celostátní průměr. Přispívá též k tvorbě pracovních míst ve státě Bahía (Brazílie), kde sídlí *Cordebras Lda.*

(24) K připomínkám třetích zúčastněných stran portugalské orgány uvedly, že na CORDEX se vztahují stejné podmínky a celní poplatky jako na kteréhokoliv jiného výrobce z EU, který dováží sisalové produkty z Brazílie, a že tak nízká částka podpory, jakou zamýšlejí udělit firmě CORDEX, nemůže mít žádný významný dopad na trh Společenství. Podle portugalských orgánů byla investice společnosti CORDEX v Brazílii nezbytná pro vyrovnání důsledků růstu exportu ze zemí zvýhodněných nižšími náklady (africké země a Brazílie) ([8]).

(25) Portugalsko také uvedlo, že odpovědnost za to, že investice byla provedena bez veřejného financování, nesmí nést firma. Ta pokračovala v projektu s pomocí bankovních úvěrů a svého kapitálu v naději, že získá státní podporu, o kterou zažádala v rámci příslušného státního režimu podpor ([9]).

IV. POSOUZENÍ

Existence podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES

(26) Podle čl. 87 odst. 1 jsou podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem.

Ve svém rozhodnutí zahájit řízení v této věci došla Komise k závěru, že na opatření podpory se vztahuje čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES, a to na základě těchto důvodů:

([8]) Podle těchto orgánů prodej sisalu z Portugalska do EU klesl v období mezi lety 1999 až 2004 o 12,3 %, především z důvodu nárůstu dovozu.

([9]) Viz pozn. pod čarou č. 5.

— Poskytnutím podpory při zakládání nové výrobní jednotky v kontextu internacionalizace portugalské společnosti v Brazílii oznámené opatření zvýhodňuje určitý podnik nebo určité odvětví výroby. Komise se domnívá, že podpory poskytnuté podnikům z Evropské unie ve prospěch přímé zahraniční investice jsou srovnatelné s podporami poskytovanými podnikům, které vyvážejí prakticky veškerou svou produkci mimo Společenství. V takových případech nelze, vzhledem k provázanosti trhů, na kterých podniky původem ze Společenství vyvíjejí své činnosti, vyloučit, že by podpora mohla narušit hospodářskou soutěž ve Společenství ([10]).

— Portugalsko uvedlo, že investice má za cíl také podpořit činnosti příjemce v Portugalsku (stejně jako v zemi, kde se investice uskuteční), a tedy potenciálně může ovlivnit obchod mezi členskými státy.

— Podpora je financována ze státních prostředků. Tyto závěry Portugalsko nepopřelo, jsou tedy potvrzeny.

Slučitelnost podpory se Smlouvou o ES

(27) Vzhledem k tomu, že podpora nemohla být považována za slučitelnou s žádnými platnými pokyny či rámcem, Komise uvedla, že posoudí, zda může být podpora považována za slučitelnou se Smlouvou o ES, a to na základě výjimky stanovené v čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES, který povoluje poskytnutí podpory, která má usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem. Komise proto musí posoudit, zda podpora přispěje k rozvoji výroby sisalu a/nebo jiných hospodářských činností v Evropské unii, aniž by nepříznivě ovlivnila podmínky obchodu mezi členskými státy.

(28) Ve svém rozhodnutí o zahájení řízení Komise vyzdvihla, že zohlední také určitá kritéria uplatněná v dřívějších případech poskytnutí podpory velkým podnikům týkajících se projektů přímé investice v zahraničí (viz 14. bod odůvodnění). Kritéria měla za cíl dosáhnout rovnováhy mezi výhodami poskytovanými podporou ve smyslu přínosu pro mezinárodní konkurenceschopnost dotyčného průmyslového odvětví EU (např. pokud je podpora nezbytná vzhledem k rizikům spojeným s projektem v třetí zemi) a jejími možnými nepříznivými účinky na trh EU.

(29) V tomto ohledu měla Komise pochybnosti o dopadu opatření na společný trh a na globální konkurenceschopnost daného průmyslového odvětví EU; na druhou stranu neměla k dispozici údaje o významu příjemce vzhledem k jeho konkurentům v EU, ani o dopadu opatření na region, kde CORDEX sídlí (viz 17. bod odůvodnění).

Nezbytnost podpory

(30) Právní předpisy v oblasti státních podpor stanovují obecnou zásadu, podle níž musí podpora, aby byla slučitelná se společným trhem, prokazatelně vést k vytvoření další činnosti příjemce, jež by se nerealizovala, pokud by podpora nebyla poskytnuta. V opačném případě opatření pouze narušuje hospodářskou soutěž, aniž by mělo jakékoliv příznivé účinky. Komise vyzdvihla, že to, že podnik zažádal o podporu ještě před zahájením projektu, naznačovalo, že opatření splňuje „pobídková kritéria“ obvykle vyžadovaná podle pravidel státní regionální podpory ([11]). Nicméně to plně nedokazuje, zda byla podpora skutečně nezbytná s ohledem na mezinárodní konkurenceschopnost daného průmyslového odvětví EU a/nebo s ohledem na rizika spojená s investičními projekty v některých třetích zemích.

(31) Ve svém rozhodnutí ze dne 19. listopadu 2004 Komise zmínila argument portugalských orgánů, že investice v Brazílii mohla společnosti CORDEX přinést vyšší rizika než investice v EU – z důvodu nepředvídatelnosti brazilské měny. A to především proto, že se jedná o první zkušenost společnosti s internacionalizací a že společnost neměla zkušenosti s brazilským trhem ([12]).

(32) Avšak informace, které Komise obdržela následně po zahájení řízení, naznačují, že i další výrobci, konkurenti společnosti CORDEX, investovali v Brazílii (i přes zřejmou nepředvídatelnost brazilské měny). Především portugalský podnik Quintas & Quintas S.A., konkurent společnosti CORDEX, podle informací od portugalských orgánů zřídil v Brazílii (Brascorda) výrobní jednotku, aniž by portugalské orgány žádal o jakoukoli výpomoc. Proto neexistují důkazy, které by prokázaly existenci nějakého obecného nedostatku trhu ve spojitosti s tímto typem projektů, který by společnosti CORDEX nebo jejím konkurentům bránil investovat v Brazílii bez státní podpory.

(33) I přesto, že šlo o první zkušenost společnosti CORDEX s internacionalizací, se portugalským orgánům nepodařilo prokázat ani existenci specifických obtíží při realizaci dotyčné investice. Například i přes relativně malé dimenze firmy, co se obratu týče (pod prahem malých a středních podniků), se portugalské orgány nezmínily o žádné obtíži ohledně možnosti společnosti CORDEX získat finance od komerčních bank; naopak se podle všeho společnosti podařilo financovat investici z vlastních prostředků a z komerčních úvěrů.

([10]) Viz rozsudek Soudního dvora EU ve věci C-142/87, „Tubemeuse“, Sb. rozh. 1990, I-959, bod 35.

([11]) Viz poznámka pod čarou č. 7.

([12]) Ve stejném smyslu viz podporu C 47/02, Vila Galé-Cintra.

(34) Na základě výše uvedených informací se Komise domnívá, že se Portugalsku nepodařilo prokázat, že by společnost CORDEX bez podpory danou investici v Brazílii neuskutečnila a že by byla podpora nezbytná vzhledem k rizikům spojeným s daným projektem v Brazílii. Komise poukazuje na to, že skutečnost, že společnost CORDEX doposud vykonávala tyto činnosti bez státní podpory, podle všeho dokazuje, že podpora nebyla nezbytná.

Dopad podpory na trh Společenství

(35) Podle dostupných informací existuje na trhu Společenství asi dvanáct výrobců sisalu z EU. Pět z nich se nachází v Portugalsku a představují přibližně 81 % produkce EU ([13]). Všechny tyto podniky vyrábějí syntetické zboží i provaznické produkty a sisalový motouz. Podle všeho je výroba syntetických vláken hlavní činností většiny těchto podniků. Totéž platí pro společnost CORDEX (sisalová produkce představuje jen přibližně 20 % výrobní kapacity). Pro zemědělské účely jsou sisal a syntetická vlákna do jisté míry vzájemně zastupitelné.

(36) V roce 2003 dosahoval podíl společnosti CORDEX na trhu Společenství se sisalovými výrobky přibližně 6,6 %. Nicméně pokud bychom zahrnuli také prodej výrobků společnosti *Cordebras Lda*., podíl společnosti CORDEX na trhu Společenství by vzrostl na 17,7 % ([14]). V této souvislosti portugalské orgány uvedly, že přibližně 47 % vývozu společnosti *Cordebras* (přibližně 2 210 tun v roce 2003) směřovalo na trh Společenství.

(37) Jelikož se do EU (prostřednictvím společnosti CORDEX) dováží tak vysoké procento sisalu vyrobeného v *Cordebras Lda*., Komise dospěla k závěru, že podle všeho má podpora významné důsledky pro hospodářskou soutěž na trhu Společenství. Navíc podpora podle všeho také posiluje globální postavení společnosti CORDEX v EU, a mohla by tudíž zasáhnout i ostatní segmenty trhu, na němž působí CORDEX a její konkurenti. Tyto údaje byly potvrzeny připomínkami vznesenými konkurenty, kteří tvrdí, že podpora významně narušuje hospodářskou soutěž na trhu provaznického zboží a sisalového motouzu, stejně jako na trhu syntetických vláken.

(38) Při posuzování slučitelnosti podpory musí Komise pečlivě zvážit poměr mezi nepříznivými a příznivými účinky opatření v rámci EU a určit, zda důsledky prospěšné Společenství kompenzují nepříznivý dopad na hospodářskou soutěž a obchod v rámci Společenství. Na základě uvedených informací došla Komise k závěru, že neexistují důkazné prvky, které by naznačovaly, že by poskytnutí podpory společnosti CORDEX pro její investici v Brazílii mohlo přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti daného evropského průmyslového odvětví. Podpora by pravděpodobně posílila postavení příjemce, ale na úkor jeho konkurentů, kteří neobdrželi státní podporu. Neprokázaly se tedy žádné příznivé účinky podpory pro Společenství, které by kompenzovaly její nepříznivý dopad na hospodářskou soutěž a na obchod na trhu Společenství.

Závěr

(39) S ohledem na výše uvedené skutečnosti došla Komise k závěru, že se neprokázalo, že by pro CORDEX byla podpora pro realizaci dané investice v Brazílii nezbytná. Naopak by důsledkem podpory mohlo dojít k významnému narušení hospodářské soutěže na trhu Společenství. Proto došla Komise k závěru, že projekt státní podpory ve prospěch společnosti CORDEX mající za cíl podpořit její přímou investici v Brazílii nepřispívá k rozvoji určitých hospodářských činností ve smyslu článku 87 odst. 3 písm. c), aniž by ovlivňoval podmínky obchodu v míře odporující společnému zájmu, a je tudíž neslučitelný se společným trhem,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Oznámená daňová pobídka ve výši 401 795 EUR, kterou Portugalsko zamýšlelo udělit společnosti CORDEX, Companhia Industrial Têxtil S.A., s cílem financovat přímou zahraniční investici firmy v Brazílii, je neslučitelná se společným trhem, jelikož nesplňuje kritéria stanovená v článku 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Portugalské republice.

V Bruselu dne 21. února 2007.

Za Komisi

Neelie KROES

členka Komise

([13]) Údaje z roku 2003.

([14]) Údaje poskytnuty Portugalskem na základě zjevné spotřeby EU-15 v roce 2003.